

Beste lezer,

Wim Heijser kon tijdens zijn recente reis in en door Bangladesh de studiekringen niet vergeten. Hij realiseerde zich in die andere wereld weer eens nadrukkelijk wat de betekenis van onze kringen is en waarom ze zo goed werken. Zie zijn bespiegelingen in deze PlatformPost. Verder:

- Vooruitblik Platform op 2023
- Uitgelichte presentatie: ballonvaren
- Cor begint jaar met vallen en opstaan
- Holtenaren met open blik

Studiekringjaar 2023

Na corona draaien kringen weer als vanouds

Door Evert Kooij

Voorzitter Wim Heijser van het Platform Studiekringen50plus hoopt voor dit jaar op een forse uitbreiding van het aantal kringen. Nu de pandemie voorbij is moet er weer ruimte zijn voor groei. Het Platform zoekt daarvoor (naast de bibliotheken) samenwerking met andere partijen.

Wim Heijser: versnelling in groei aantal kringen

Wim, hoe kijk je terug op 2022?

“Gelukkig zijn bijna alle kringen weer gaan draaien als vanouds. Corona heeft de afgelopen jaren de meeste kringen stilgelegd. Een enkele kring heeft het zelfs niet overleefd. Tegenover de kringen die ermee zijn opgehouden staan evenveel kringen die erbij zijn gekomen. Zo zijn we deze maand met evenveel kringen begonnen als een jaar geleden, namelijk 109.”

Het voornemen om er fors meer kringen bij te krijgen is niet nieuw. Wat moet er dit jaar beter gaan?

“Tijdens de pandemie was het opstarten van nieuwe kringen niet mogelijk. Het heeft even geduurd voordat dit weer op gang kwam. Vaak ligt het initiatief voor een nieuwe kring bij de bibliotheken, maar die hadden door corona voor allerlei activiteiten achterstanden opgelopen. Het was daar dus even vechten om prioriteit. Gelukkig loopt het nu weer.”

Het Platform zoekt nieuwe samenwerkingspartners, zijn we te afhankelijk van de bibliotheken?

“Dat klinkt wat negatief, zo is het niet bedoeld. We willen gewoon sneller groeien dan alleen via de bibliotheken mogelijk is. Daarom onderzoeken we ook andere wegen. Op dit moment zijn we vooral in gesprek met ouderenbonden. Die hebben veelal plaatselijke afdelingen van waaruit heel goed studiekringen gestart zouden kunnen worden. Een studiekring kan een welkome aanvulling zijn op de andere activiteiten van die afdelingen. We hopen hier de komende maanden meer over te kunnen melden.”

Hoe gaat het financieel?

“Met genoeg kan ik melden dat de Koninklijke Bibliotheek ons voor 2022 en 2023

een bijdrage heeft toegekend. Daarnaast loopt de met name personele en materiële ondersteuning van Rijnbrink door, ook daar zijn we heel blij mee (Rijnbrink is de ondersteuningsorganisatie voor de bibliotheken in Gelderland en Overijssel, red.). We kunnen zo in 2023 financieel vooruit, maar we moeten er wel voor zorgen dat we in het nieuwe jaar de financiering voor 2024 en verder rondkrijgen.”

Wat zijn verder de plannen voor het nieuwe jaar?

“De bijeenkomsten van kringvertegenwoordigers per regio waren een groot succes. Nog niet elke regio is aan de beurt geweest. Dit jaar komen er vier nieuwe bijeenkomsten, elke kring krijgt een uitnodiging voor één daarvan. Op het programma staan ook trainingen voor studiekringdeelnemers voor onder meer gespreksleiding. En we denken na over een studiedag.

“De aanpassingen die we zijn begonnen op de website en de PlatformPost krijgen een vervolg. Verder komen er nieuwe folders met een nieuwe lay-out. Tenslotte houden we weer een bijeenkomst voor kringbegeleiders van de bibliotheken om ervaringen uit te wisselen.”

Hoe hoop je op 31 december op het huidige studiekringjaar terug te kijken?

Op een jaar waarin het aantal studiekringen is gegroeid tot 140. Op een jaar met heel veel leven in de brouwerij, zowel binnen de afzonderlijke studiekringen als tijdens de gezamenlijke activiteiten. En op een jaar waarin de PlatformPost en de website verder doorgesloegen zijn tot goed gelezen en veel gebruikte media voor en door studiekringdeelnemers.”

Uitgelichte presentatie

Arnold Kip zit vol verhalen over 700 vaarten

Heb je wel eens het gevoel dat jouw presentaties in de studiekring interessant zijn voor een groter publiek? Misschien ben je weken met de voorbereiding bezig geweest, zonde dat er niet meer gezelschappen van profiteren. En waarom zouden dat niet andere studiekringen zijn?

Avonturen in de lucht

Toen afgelopen najaar de studiekring in Enschede hoorde over de lezing die Arnold Kip in de kring Zwolle had gehouden over ballonvaren, werd hij uitgenodigd om het in de Twentse stad nog eens over te doen. Hij deed het graag en wil ook naar andere kringen die belangstelling hebben.

De ballonvaart heeft voor de Zwollenaar weinig geheimen. Arnold is met 700 ballonvaarten ervaringsdeskundige bij uitstek. De hobby heeft hij lang geleden vaarwel gezegd, maar Arnold maakt nu graag vliegreizen met vertellingen over de ballonvaart.

Urenlange windstilte

Zoals over de spectaculaire ballonontsnappings van Parijsenaars uit de door de Duitsers belegerde hoofdstad in de Frans-Duitse oorlog. En dat ballonnen bij wedstrijden met dezelfde startplaats in totaal verschillende windrichtingen aan de grond komen.

Persoonlijke avonturen spreken altijd aan en ook die beleefde Arnold hoog in de lucht. Hij vertelt over die keer dat zijn ballon maar niet kon landen doordat die in absolute windstilte urenlang boven een hoogspanningsleiding bleef hangen.

Warm welkom bij tussenlanding

En een tussenlanding op een weiland in Zuid-Duitsland, waar Arnold en zijn metgezellen werden uitgenodigd voor een kop koffie in de keuken. Dat ging niet, want de ballon zou het luchtruim kiezen als de bemanning uit de mand zou stappen. Daarom komen de gastvrouw en -heer met koffie en versnaperingen naar de inzittenden toe.

Arnold heeft een voorkeur voor kringen niet al te ver van Zwolle. Hij stelt een reiskostenvergoeding op prijs.

arnold.kip@wxs.nl.

Column

Val

Cor Snijders

Het nieuwe jaar ben ik begonnen met een val van de trap. Niet zo hoog, vier treden meen ik. Maar toen ik overeind kwam voelde ik dat van alles mis was.

Wat hebben de columnlezers daarmee te maken? Alles, want het had maar weinig gescheeld of dit stukje had hier niet gestaan.

De eerste dagen na de val ging alles met grote moeite. En dat is eigenlijk nog zo. Herstel kan wel een paar weken op zich kan laten wachten, zegt de huisarts. Een paar weken! Met moeite opstaan. Met nog meer moeite in bed stappen. De stappen die ik tussen opstaan en naar bed gaan zet, doen zeer. Om pijn te mijden loop ik scheef. Mijn heupen proberen dat met hulp van de tafelrand te corrigeren.

Mijn gekwelde rechterkant legt beperkingen op en staat steeds klaar om me met

een waarschuwende vingertje van alles niet te laten doen. Ik heb me daarbij neergelegd en wacht ‘geduldig’ tot het lichaam zegt dat ik het weer kan proberen.

Dat kan nog even duren, want als mijn vingers, ook al is het voorzichtig, de gekneusde plek raken, zegt mijn lichaam “AFBLIJVEN”.

Meegaan voor een wandeling? Prima, maar wel in mijn tempo. En niet ver, ik moet ook nog terug. De linkerkant die al het werk moet doen, zorgt er voor dat ik binnen de kortste keren doodmoe ben.

Toch een column! Ja, dat vond ik nodig al kostte het wel moeite. Maar of ik de volgende keer al naar de studiekring kan, is nog een vraag.

Reisoverpeinzingen

Gedachtenexperiment: studiekringen in Bangladesh

In zijn vorige vrijwilligersbaan was Platformvoorzitter Wim Heijser werkzaam bij PUM, een organisatie die ervaren professionals als consultant uitzendt naar bedrijven in ontwikkelingslanden. Wim was coördinator voor Bangladesh. Door corona kon hij pas eind vorig jaar persoonlijk afscheid nemen van zijn contacten in dit land. Tijdens en na zijn reis stelde Wim zich de vraag: zouden studiekringen ook wat zijn voor Bangladesh?

Theestalletjes zijn populaire ontmoetingsplekken

Door Wim Heijser

Het is een leuk gedachtenexperiment je voor te stellen hoe studiekringen er in Bangladesh uit zouden zien. Vijf jaar lang kwam ik er door mijn functie bij PUM geregeld. Zo heb ik het land goed leren kennen.

Om een idee te geven: Bangladesh (tot 1972 Oost-Pakistan) is vier keer zo groot als Nederland en is met zijn 170 miljoen inwoners het dichtstbevolkte land ter wereld. Twee op de drie Bangladeshi wonen op het platteland en werken vooral in de landbouw.

Twintig procent van de bevolking leeft onder de armoedegrens, de bovenlaag is betrekkelijk klein. In de grote steden is de bedrijvigheid enorm. Hier kom je alle bekende internationale bedrijven en merken tegen. Het land laat jaarlijks een stabiele economische groei zien. De textielindustrie waar we in Nederland veel over horen is de belangrijkste industrie van Bangladesh.

Vrouwen kunnen het ver schoppen

Ruim negentig procent van de bevolking is moslim. Slechts een klein deel daarvan is streng-orthodox wat weerspiegeld wordt in de kleding (de helft van de vrouwen draagt geen hoofddoek, slechts een beperkt deel draagt traditionele kleding als een boerka). Hoewel vrouwen een forse achterstandspositie op mannen hebben, kunnen ze het ver schoppen. Zo is de minister-president vrouw en ook andere belangrijke leidinggevende posities worden door vrouwen ingenomen. Alcohol wordt in Bangladesh nauwelijks gedronken, het is vrijwel nergens verkrijgbaar.

Inmiddels zit ik in de wereld van de studiekringen. In Nederland bewijzen die hun nut, in Bangladesh bestaan voor zover ik weet geen vergelijkbare kringen. Maar zou je die in dat totaal andere land wel kunnen opzetten? Ik heb er tijdens mijn reis over nagedacht en er met Bangladeshi over gesproken.

In onze studiekringen draait het om kennisoverdracht en sociale cohesie. Wat kennisoverdracht betreft is het ontwikkelingsniveau van de bevolking heel belangrijk. Op het platteland is dit gemiddeld laag, twintig procent is ongeletterd. Heel bepalend daarvoor is onderwijs. Overal zijn (basis)scholen, maar op het platteland zijn die vaak gebrekkig. In de dorpen zal het niet meevallen voldoende mensen te vinden voor wie 'studiekringen-kennisoverdracht' interessant en relevant is. In de steden ligt dat anders.

Tropisch klimaat en kleine behuizing

Hoe zit dat met sociale cohesie? Wat dat betreft is de situatie in Bangladesh heel anders dan in Nederland. Op het platteland leeft men doorgaans in hechte sociale gemeenschappen, in de steden minder. Het familieverband is overal heel belangrijk.

Door het tropische klimaat en vanwege de kleine behuizing speelt het leven op het platteland zich voor een groot deel buiten af. Er wordt bijvoorbeeld buiten gegeten, vaak ook in eenvoudige openluchtrestaurantjes. Je komt overal eenvoudige theestalletjes tegen die belangrijke ontmoetingsplekken zijn,

vooral voor mannen. Hier worden actuele zaken en wel en wee uitgewisseld.

Moskeeën zijn (ook) ontmoetingsplekken voor mannen

En dan onze ‘doelgroep ouderen’. In Bangladesh wonen senioren zelden op zichzelf en wonen ze doorgaans in bij één van hun kinderen. In steden komen mondjesmaat verzorgingshuizen van de grond.

Religie is heel belangrijk, de overgrote meerderheid van de Bangladeshi is zoals gezegd gelovig moslim. Daarbij hoort vijf keer per dag bidden. Mannen doen dat als ze in de gelegenheid zijn in de moskee; oudere mannen (de helft van de studiekringen-doelgroep) hebben vaak die gelegenheid omdat ze geen vast werk meer hebben. Veel mannen op leeftijd gaan dan ook vaak naar de moskee en ontmoeten daar bekenden-leeftijdgenoten. Behalve gebedshuis is de moskee zo ook een ontmoetingsplek.

Studiekringen misschien alleen in steden

Dit kon ik bedenken of kreeg ik terug van degenen met wie ik er in Bangladesh over sprak. Ik pretendeer niet een heel verantwoord onderzoek te hebben uitgevoerd, maar ik denk toch wel te kunnen concluderen dat onze studiekringen niet erg zouden passen in Bangladesh. Hooguit zou het kunnen in steden. (Opmerkelijk is dat bij ons het overgrote deel van de studiekringen juist niet in steden zit.)

Het belangrijkste punt lijkt me dat de sociale component van onze studiekringen daar veel minder relevant is omdat er allerlei andere sociale verbanden zijn. Voor een deel zoals die er bij ons ook waren tot zeg het midden van de vorige eeuw. En die nu bij ons wel eens wat teveel op de achtergrond zijn geraakt.

Ik vond de vergelijking tussen Bangladesh en Nederland leerzaam, je realiseert je weer beter waarom we hier studiekringen hebben en waarom ze werken. Hopelijk was het ook leuk om te lezen.

In gesprek met Anneke Westera

Studiekring Holten heeft een open blik

Door Rita Ras

Deelnemers van de Studiekring Holten bekijken de wereld met een “open blik”. In september 2017 kwam een aantal enthousiaste mensen bijeen in de plaatselijke bibliotheek en werd een studiekring opgericht. Zij waren het er al gauw over eens dat de term studiekring nieuwe mensen wel eens kon afschrikken en kozen in onderling overleg een aantrekkelijker naam. Via Blikopener kwamen ze uit op Open Blik.

Mannen waren extra welkom in het gezelschap van eerst alleen vrouwen

“Bij studiekring moet u eerder denken aan een nieuwsgierige blik op nieuwe onderwerpen dan aan een diepgravende studie”, schrijft deelnemster Anneke Westera in het plaatselijke weekblad op wervende toon. “Wat de Studiekring Holten zo leuk maakt is de diversiteit van onderwerpen. Enkele voorbeelden van onderwerpen die reeds de revue gepasseerd zijn: de intelligentie van inktvissen, Hongkong, de ontwikkeling van de gezondheidszorg, reisverslag van de Trans Siberië-Express, de geschiedenis van het zout en daaruit voortvloeiend een bezoek aan het Zoutmuseum in Delden.”

Met de volgende informatie hoopte zij nieuwe mensen over de streep te trekken, liefst ook mannen, om het groepje van zeven vrouwen, wat uit te breiden. “De studiekring heeft een afwisselend programma met voor elk wat wils en houdt de

deelnemers actief van geest in een gezellig samen zijn met elkaar in ons mooie Kulturhus waar het goed vertoeven is.”

‘Eigenlijk discriminerend’

Kennelijk heeft dit enthousiasme effect gehad, want een oud-lid is opnieuw toegetreden en er zijn twee mannen bijgekomen. “We zijn nu dus een groep van tien”, zegt Anneke Westera. Juist omdat ze in het begin met weinig deelnemers waren kozen ze ervoor om de drie weken bij elkaar te komen in plaats van de gebruikelijke frequentie van om de twee weken.

Dat gebeurt dus zoals gezegd in het Kulturhus en niet in de bibliotheek. “Daar konden we niet over een aparte ruimte beschikken en in het Kulturhus van Holten wel. We hebben daar de beschikking over een beamer en het gebouw is ook goed toegankelijk. De bijeenkomsten zijn op de vrijdagmorgen van tien tot twaalf uur.”

Door haar opmerking over de toegankelijkheid ook voor mensen met een beperking komt Anneke op haar pleidooi om naast het afschaffen van de naam studiekring al helemaal af te stappen van de toevoeging 50plus. “Eigenlijk vind ik het discriminerend. Je sluit jongeren uit en juist bij de groep die van een rolstoel gebruikmaken zijn ook jongeren met interesse voor wat er leeft in de wereld.”

Het water komt

Als voorbeeld van een onderwerp dat zeker ook voor jongeren van belang is geeft zij een vorig jaar gehouden bijeenkomst over water. “We waren opmerkzaam gemaakt op het boek ‘Het water komt’ van Rutger Bregman en hadden dat ook allemaal gelezen voordat er een presentatie over werd gehouden.

Om het onderwerp verder uit te diepen en ook met het oog op de komende waterschapsverkiezingen hebben wij daarna twee dames uitgenodigd van het Waterschap. Holten ligt namelijk op het kruispunt van twee waterschappen en van elk hebben wij een vertegenwoordiger uitgenodigd en die dames kenden elkaar ook.” Andere geïnteresseerden waren welkom en door de aankondiging van deze bijeenkomst kwam de studiekring extra in de publiciteit.

De presentaties worden dus gegeven in het Kulturhus, het vroegere gemeentehuis dat door de gemeentelijke herindeling - Holten werd met Rijssen samengevoegd - leeg kwam te staan. In het aangrenzende Rijssen is overigens ook een studiekring actief. Anneke Westera merkt nog op dat die presentaties niet perse ‘groot’ hoeven te zijn. “Zo hebben we bijvoorbeeld een mini-aanzet gekregen voor het onderwerp ‘sterke vrouwen’. Doordat iedereen zich hierop voorbereidt krijg je ook een leuke invulling van de bijeenkomst op de vrijdagochtend.” Zo’n uit te diepen onderwerp voor de eerste bijeenkomst in dit nieuwe jaar (vrijdag 6 januari, de dag dat bovenstaande foto is gemaakt) was het zeer actuele ‘virussen’.

Geboren in tuinmanshuis

Hoewel ze al heel lang in Holten woont, is Anneke Westera (70) er niet geboren. "Ik ben geboren in het tuinmanshuis op het landgoed IJsselvliedt bij Wezep. Mijn opa was daar tuinman, maar hij verhuisde naar het dorp toen hij daar postkantoorhouder werd."

Anneke: cultuurschok

"Mijn vader wist dat het huis leeg stond en toen mijn ouders trouwden was er na de oorlog ook al woningnood, dus vroeg hij aan de barones of hij het tuinmanshuis kon huren. Ik heb daar heel wat rondgescharreld bij de kassen op het terrein, want ik ben niet naar de kleuterschool geweest en er waren ook geen andere kinderen in de buurt behalve mijn broertje om mee te spelen. Het was natuurlijk wel een prachtige omgeving."

Via Meppel kwam Anneke op haar achtste in 1960 in Holten terecht. Dat was voor het schoolmeisje een kleine cultuurschok. "Holten was toen nog een echt dorp en wij werden beschouwd als import. Er kwamen veel boerenkinderen uit de omgeving op school en die vroegen dan in dialect aan elkaar hoeveel 'stoeten' (boterhammen) ze mee hadden. In het begin wist ik echt niet waar ze het over hadden."

In de loop der jaren heeft Anneke Westera Holten erg zien veranderen, maar zij woonde er ook een tijdje niet. Voor haar opleiding tot Z-verpleegkundige trok zij eerst naar Santpoort en haar diploma behaalde zij tijdens haar werk in de gehandicaptenzorg in Ermelo. Het diploma Z-verpleegkundige kon je destijds namelijk behalen met een zogeheten 'in service-opleiding' direct verbonden aan de zorginrichting.

Intussen had Anneke verkering met een jongen uit Holten en zij trouwden toen zij in het dorp een huis konden krijgen. Ze stopte met werken toen zij zwanger raakte. Na haar scheiding ging ze weer werken en dat deed ze met veel plezier nog bijna twintig jaar in de thuiszorg. "Dat kon ik goed regelen met de schooltijden van de kinderen en het was fijn dat ik het in Holten kon doen."

Kopij?

Sluitingsdatum voor de volgende PlatformPost is dinsdag 14 februari.

De volgende PlatformPost verschijnt op vrijdag 24 februari.

Wilt u ervaringen uit uw studiekring via de PlatformPost delen? Of heeft u tips of inspiratie voor andere kringen? Laat het ons weten.

Stuur een e-mail

Agenda:

24 februari: 'Train-de-begeleider'-dag (training voor bieb-medewerkers in het opzetten van nieuwe studiekringen)

24 februari: Verschijning volgende PlatformPost

Wilt u de informatie van deze PlatformPost doorgeven aan uw mede-studiekringleden? En hen erop wijzen dat zij zich ook aan kunnen melden voor de PlatformPost? Bedankt!

Wil je je afmelden voor alle nieuwsbrieven? Klik op afmelden.

Wil je deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Kies dan voor profiel updaten.

Rijnbrink - Hunneperkade 70 - 7418 BT - Deventer

[Profiel wijzigen](#) - [Afmelden](#)

Copyright © 2023 Rijnbrink - Alle rechten voorbehouden.